

Huvudman

Sundsvalls kommun
sundsvalls.kommun@sundsvall.se

Beslut

Datum 2026-06-18

Dnr SI 2025:4427

Sida 1 (23)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vibackeskolan i Sundsvalls kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 12 september 2025.

Ärendet och beslutet i korthet

Skolinspektionen inledde våren 2025 en tillsyn av Vibackeskolan i Sundsvalls kommun. Skolan är en grundskola med klasser från förskoleklass till årskurs 9. Tillsynen avser årskurs 7–9. I årskurserna 7–9 går det cirka 360 elever våren 2026.

Skolinspektionen beslutande den 12 september 2025 att förelägga Sundsvalls kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd samt skolplikt och rätten till utbildning. I nu aktuellt beslut har Skolinspektionen följt upp om Sundsvalls kommun har följt Skolinspektionens förelägganden samt om tidigare konstaterade brister har avhjälpats.

Sundsvalls kommun har den 4 december 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder. Skolinspektionen har därefter besökt Vibackeskolan och genomfört intervjuer med lärare och observationer i verksamheten den 11 och 12 mars 2026. Digitala intervjuer har genomförts med representanter för elevhälsan samt rektorn och biträdande rektorn den 18 och 20 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, såsom ett antal elevers utredningar om särskilt stöd, beslut om särskilt stöd och frånvaroutredningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen bedömer att det föreligger fortsatta brister avseende skolans arbete med särskilt stöd samt skolplikt och rätt till utbildning, och att Sundsvalls kommun i flera delar inte har följt Skolinspektionens tidigare förelägganden på områdena. Bristerna är allvarliga då det handlar om brister i flera steg i arbetsgången med stödinsatser som medför att många elever antingen inte får eller riskerar att inte få det stöd de har rätt till. Det föreligger även allvarliga brister som rör skolplikt och elevers rätt till utbildning, då utredningar till orsakerna till elevers frånvaro samt åtgärder med anledning av frånvaron dröjer eller uteblir. Skolan brister även i att anmäla till huvudmannen när skolan startar utredningar kring elevers frånvaro, och Sundsvalls kommun uppfyller inte sitt ansvar som huvudman och hemkommun för elever med frånvaro. Merparten av de brister som konstaterats har pågått under en längre tid.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister när det gäller undervisningen i ämnet idrott och hälsa. Bristerna innebär att eleverna inte får den undervisning de har rätt till, samt att vissa elevgrupper inte ges undervisning i ämnet alls.

Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet förenas därför med vite. Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Sundsvalls kommun att vid vite av 3 000 000 kronor senast **den 6 november 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, skolplikt och elevers rätt till utbildning samt undervisning i ämnet idrott och hälsa. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sundsvalls kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Sundsvalls kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektorn inleder en utredning om en elevs behov av särskilt stöd för varje anmälan som görs till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar för elever i årskurs 7–9 som har inkommit till rektorn under perioden den 10 augusti – den 30 oktober 2026 samt vilket datum en utredning har startats samt, i förekommande fall, avslutats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen (3 kap. 7 § skollagen).
2. För varje utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 30 oktober 2026 ska rektorn, eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Huvudmannen ska redogöra för vilka utredningar om särskilt stöd som avslutats under perioden

den 10 augusti – den 30 oktober 2026 för elever i årskurs 7–9, vilket beslut som fattats med anledning av utredningen samt ange datum för beslutet (3 kap. 9 § skollagen).

3. Se till att åtgärdsprogram utvärderas vid det datum som framgår av besluten. Huvudmannen ska redogöra för vilka åtgärdsprogram för elever i årskurs 7–9 som utvärderats under perioden den 10 augusti – den 30 oktober 2026 samt datum för genomförd utvärdering (3 kap. 9 § skollagen).
4. Se till att beslut om åtgärdsprogram utgår från elevens behov såsom de framgår av utredningen av elevens behov av särskilt stöd och eventuella utvärderingar av elevens åtgärdsprogram. Detta innebär att åtgärdsprogram inte ska avslutas vid utvärdering om elevens stödbehov bedöms kvarstå. Inkom med de beslut om att avsluta åtgärdsprogram som fattats under perioden den 10 augusti - den 30 oktober 2026 samt redogör för skälen till respektive beslut (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
5. Se till att elever utreds för behov av särskilt stöd samt att åtgärdsprogram utarbetas innan en elev ges särskilt stöd i form av varaktig undervisning i särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen ska ange vilka elever som undervisas i skolans särskilda undervisningsgrupper vid tidpunkten för huvudmannens redovisning och ange datum för avslutad utredning samt beslut om åtgärdsprogram för respektive elev (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen).
6. Se till att beslut om anpassad studiegång innehåller uppgifter om vilka avvikelser som görs från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (3 kap. 9 och 12 §§ samt 29 kap. 10 § skollagen och 31 § förvaltningslagen [2017:900]).
7. Se till att beslut om anpassad studiegång endast fattas om det finns stöd för åtgärden och dess omfattning i en utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Detta innebär att elevens behov såsom de framgår av utredningen ska vara avgörande för åtgärdens omfattning. Inkom med utredningar om särskilt stöd samt beslut om anpassad studiegång för samtliga elever i årskurs 7–9 som undervisas i särskild undervisningsgrupp (3 kap. 7, 9 och 12 §§ skollagen).

Skolplikt och rätt till utbildning

1. Rektorn ska se till att en utredning om en elevs frånvaro inleds om en elev bedöms ha upprepad eller längre frånvaro, om det inte är uppenbart obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om

förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Rektorn ska dokumentera vilka elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt när utredningar inletts och, i förekommande fall, avslutats för respektive elev under perioden den 10 augusti – den 30 oktober 2026. Rektorn ska även ange om och i så fall när en utredning om särskilt stöd inletts för respektive elev. Inkom med angiven dokumentation (7 kap. 19 a § skollagen).

2. Se till att, när en elevs frånvaro utretts, vidta åtgärder för att öka elevens närvaro. Åtgärderna ska ha sin utgångspunkt i den utredning om frånvaro, och eventuell utredning om särskilt stöd, som genomförts. En sammanställning över de åtgärder som vidtagits för respektive elev vars frånvaroutredning avslutats under perioden den 10 augusti – den 30 oktober 2026 ska ges in till Skolinspektionen (7 kap. 19 a och 22 §§ skollagen).
3. Se till att rektorn anmäler till huvudmannen när en utredning av en elevs frånvaro har inletts. Huvudmannen ska dokumentera vilka elever som anmälts till huvudmannen samt datum för anmälan under perioden den 10 augusti – den 30 oktober 2026. Inkom med angiven dokumentation (7 kap. 19 a § skollagen).
4. Huvudmannen och rektorn ska genomföra en uppföljning och analys av Sundsvalls kommuns och Vibackeskolans arbete med elevfrånvaro. Uppföljningen och analysen ska ske på såväl huvudmanna- som skolenhetsnivå och särskilt omfatta vilka insatser och resurser som krävs för att Sundsvalls kommun ska uppfylla sin skyldighet för skolpliktiga elever i egenskap av såväl huvudman som hemkommun. Inkom med en redogörelse för uppföljningen samt vilka åtgärder som vidtagits (4 kap. 3 och 4 §§ skollagen och 7 kap. 19 a, 21, 22 och 23 §§ skollagen).
5. Se till att vårdnadshavare till elever i särskild undervisningsgrupp samma dag informeras om eleven utan giltigt skäl uteblivit från undervisningen. Huvudmannen ska redogöra för hur skolenheten säkerställer en korrekt frånvarorapportering för elever i särskild undervisningsgrupp (7 kap. 17 § skollagen).

Undervisning i ämnet idrott och hälsa

1. Se till att undervisningen i ämnet idrott och hälsa för eleverna i årskurs 7–9 bedrivs utifrån ämnets syfte och centrala innehåll. I detta ingår att genomföra en uppföljning och analys av Vibackeskolans tillgång till lokaler och utrustning i ämnet, inklusive hur sådan tillgång säkerställs för elever i särskild

undervisningsgrupp. Inkom med en redogörelse för uppföljningen samt vilka åtgärder som vidtagits (2 kap. 35 och 4 kap. 4 §§ skollagen samt förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, nedan Lgr 22, avsnitt 5.4 Kursplan Idrott och hälsa).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4427) i de handlingar som sänds in.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Huvudmannen och rektorn ska på huvudmanna- respektive skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 och 4 §§ skollagen).

Föreläggande vid vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Informationsinsats om extra anpassningar och särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning, intervjuer och bifogad presentation framgår att rektorn och specialpedagogen genomfört en utbildningsinsats om skollagens krav kring extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd samt åtgärdsprogram för all pedagogisk personal. Enligt huvudmannens redovisning och rektorn genomfördes denna i oktober 2025.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har mottagit 48 anmälningar om utredningsbehov av särskilt stöd under redovisningsperioden. Datum för anmälan och efterföljande beslut om att inleda respektive inte inleda utredning redovisas. 24 av elevärendena har beslut om att inte inleda utredning. I några av dessa elevärenden finns information tillagd, till exempel att åtgärdsprogram redan finns, men i elva elevärenden saknas sådan information. Huvudmannen har vidare redogjort för datum för när rektorn startat utredningar om särskilt stöd för de fyra elever som Skolinspektionen identifierat behöver utredas för särskilt stöd.

Lärare uppger att de anmäler elever som under en längre tid haft extra anpassningar men ändå befaras att inte uppnå betygskriterierna till elevhälsan i ett digitalt system, som infördes hösten 2025. Flera lärare uppger att det är mer tydligt nu än tidigare att en anmälan görs och att processen kring anmälan och utredning går snabbare. Lärare, elevhälsan och rektorn uppger även att lärarna anmäler alla elever som befaras inte komma nå betygskriterierna trots extra anpassningar.

En representant för elevhälsan uppger att när den digitala tjänsten för anmälan om utredningsbehov infördes inkom ett stort antal anmälningar. Flera handlade om elever som hade F-varning i enstaka ämnen. Elevhälsan prioriterade då elever där det inkommit anmälan om F-varningar i fler ämnen. Rektorn uppger att det är rektorn som beslutar om utredning ska inledas och att det förekommer att anmälningar från lärare inte leder till att en utredning startas, exempelvis om eleven redan har särskilt stöd eller om en frånvaroutredning pågår.

Av intervjuer med lärare och elevhälsan samt betygskatalogen för höstterminen 2025 framgår att fyra elever¹, som inte når betygskriterierna i ett eller flera ämnen trots extra anpassningar, anmälts för utredningsbehov om särskilt stöd under höstterminen 2025 utan att en utredning har inletts. En av eleverna har anmälts flera gånger i flera ämnen och har därtill hög frånvaro. Elevhälsan uppger att skälen till att utredningar inte inletts är att det är uppenbart att två av elevernas svårigheter inte handlar om behov av särskilt stöd, att den tredje eleven inte tagit emot skolans erbjudande om särskild undervisningsgrupp samt att det för den fjärde eleven handlar om elevens inställning och motivation till skolan.

Huvudmannen har inkommit med de tre senaste utredningarna om särskilt stöd med tillhörande beslut om särskilt stöd inom redovisningsperioden. Skolinspektionen har även tagit del av ytterligare tre utredningar under våren 2026. Lärare och elevhälsa uppger att vid utredning om en elevs

¹ Elev 34, 89, 93 och 97

behov av särskilt stöd utför elevens mentor en kartläggning och skolans specialpedagog gör en bedömning inför beslut om särskilt stöd, vilket tas av rektorn och elevhälsan.

Av huvudmannens redovisning samt uppgifter från elevhälsan och rektorn framgår att det finns två elever² vars utredning om särskilt stöd inletts i september 2025, men där utredningen fortfarande inte är klar i mars 2026.

Beslut om åtgärdsprogram

Huvudmannen har inkommit med skolans fem senaste beslut gällande åtgärdsprogram som fattats under redovisningstiden. Huvudmannen har även redogjort för att rektorn fattat beslut om åtgärdsprogram för samtliga av de sex elever som Skolinspektionen i tidigare beslut konstaterat utretts för särskilt stöd utan att det därefter tagits beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Av samtliga åtgärdsprogram framgår överklagandehänvisning. Av de beslut som tagits i närtid framgår att eleven och dennes vårdnadshavare delgetts besluten under överklagandetiden.

Av inkommen redovisning och vid intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns två elever³ där skolan efter genomförd utredning om särskilt stöd i september respektive december 2025 beslutat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas, men där detta fortfarande inte skett i mars 2026.

Utvärdering av åtgärdsprogram och fatta nytt beslut om särskilt stöd

Huvudmannen har redogjort för när utvärdering av åtgärdsprogram skett för de fyra elever som vid tidpunkten för Skolinspektionens första besök hade åtgärdsprogram där utvärderingsdatum hade passerat. Huvudmannen har även inkommit med de beslut som fattats efter utvärdering.

Skolans elevhälsa berättar i mars 2026 om fyra elever⁴ som inte tagit emot det särskilda stöd som eleverna erbjudits. För två av eleverna har ingen utvärdering av åtgärdsprogram skett, trots att detta skulle göras i december 2025. För en av eleverna har Skolinspektionen tagit del av ett beslut om att inte utarbeta ett nytt åtgärdsprogram daterat den 24 mars 2026. Elevhälsan berättar vidare att åtgärdsprogrammet för den fjärde eleven med största sannolikhet kommer att avslutas vid planerad utvärdering.

Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp

Huvudmannen har inkommit med skolenhetens tre senaste beslut om åtgärdsprogram som innebär placering i särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen har även bifogat elevernas utredningar om särskilt stöd.

² Elev 42 och 92

³ Elev 16 och 72

⁴ Elev 15, 18, 40 och 41

Vid intervju uppger representanter för elevhälsan att några elever som har haft undervisning i särskild undervisningsgrupp sedan december 2025 inte har åtgärdsprogram i mars 2026.

Beslut om anpassad studiegång

Huvudmannen har inkommit med skolenhetens tre senaste beslut om anpassad studiegång. Skolinspektionen har därutöver tagit del av två ytterligare åtgärdsprogram rörande anpassad studiegång. I samtliga beslut finns en klagande motivering till åtgärden. I tre av besluten framgår dock inte vilken avvikelse från timplanen som besluten innebär.

Lärare som undervisar elever i den särskilda undervisningsgruppen Studion uppger att alla elever slutar klockan 13.00 varje dag. Rektorn uppger att det inte finns något formellt beslut om att det ska vara så, men antar att skälet till det är personalens behov av planeringstid. En representant för elevhälsan uppger att det finns både berörda elever och vårdnadshavare som har uttryckt önskemål om längre skoldagar.

Vid intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att elever som är placerade i Studion inte har möjlighet att läsa idrott och hälsa, musik, de naturorienterade ämnena och teknik. Orsaken till att eleverna inte kan ha undervisning i idrott och hälsa beror på att deras lektioner i ämnet inte får plats i skolans idrottshall, då den är fullbokad. Angående ämnet musik uppger en lärare att personal från Studion inte har möjlighet att följa med till musiksalen och musiklektörerna anser att de inte har tillräcklig kompetens för att kunna möta dessa elevers behov. Rektorn känner inte till att eleverna i Studion inte har musik, men ska se över detta. Angående de naturorienterade ämnena uppger rektorn att det är många ämnen att få in i schemat och att de särskilda undervisningsgrupperna är inriktade på att eleverna ska nå grundläggande gymnasiebehörighet. För att eleverna ska få undervisning i dessa ämnen behöver de delta i sina ordinarie klasser.

Beslut om distansundervisning

Vid intervju med elevhälsan och rektorn framkommer att inga beslut om att ge särskilt stöd i form av distansundervisning har fattats på skolan sedan Skolinspektionens skolbesök våren 2025.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Behovet av särskilt stöd

ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är obehövt.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och i vissa fall kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 11 § får, om det finns särskilda skäl, beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör.

I 3 kap. 11 a § och 22 kap. 5 § skollagen finns bestämmelser om särskilt stöd genom distansundervisning.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas bland annat 31, 32 och 33 §§ förvaltningslagen. Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

Enligt 31 § förvaltningslagen ska det för varje skriftligt beslut finnas en handling som visar bland annat dagen för beslutet, vad beslutet innehåller samt vem eller vilka som har fattat beslutet. I 32 och 33 §§ förvaltningslagen finns bestämmelser om motivering av beslut samt om underrättelse till part om beslut som går att överklaga.

I förarbeten till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer

omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid en utredning får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns fortsatta brister i arbetet med särskilt stöd och att huvudmannen i flera delar inte följt Skolinspektionens förelägganden på området. Det finns brister i flera steg i processen som har pågått under längre tid och som medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det stöd som de behöver och har rätt till.

Informationsinsats om extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen kan konstatera att huvudmannen har följt Skolinspektionens föreläggande i denna del.

Fortsatt brist avseende utredningar om elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det utgör en fortsatt brist att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd trots att förutsättningarna för detta är uppfyllda, samt att skolan inte har följt myndighetens föreläggande i denna del. Av huvudmannens redovisning framgår att en utredning inte startats i hälften av fallen som anmälts till rektorn. Vidare framgår av intervjuer att förutsättningarna för anmälan respektive utredning om särskilt stöd varit uppfyllda för flera av dessa elever. Det framgår även att elevhälsan gjort prioriteringar kring vilka elever som ska utredas utifrån hur många F eleverna har samt att utredningar inte startats i sådana fall när elevernas svårigheter på förhand bedömts handla om något annat än behov av särskilt stöd eller där elever inte tagit emot det stöd som skolan erbjudit. Skolinspektionen konstaterar att det strider mot författningarnas krav att ställa ytterligare krav för att en utredning om särskilt stöd ska genomföras än de krav som framgår av 3 kap. 7 § skollagen.

Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn inte uppfyller sin skyldighet att tillse att elevers eventuella behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, vilket är en brist. Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns exempel på utredningar om särskilt stöd som inte hade blivit klara i mars 2026 trots att de startade i september 2025.

Fortsatt brist avseende beslut om åtgärdsprogram efter avslutad utredning

Skolinspektionen bedömer att skolan fortsatt brister i arbetet med att efter avslutad utredning om en elevs behov av särskilt stöd fatta ett beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram för eleven. Av utredningen framgår att det finns exempel på elever där rektorn flera månader efter

avslutad utredning inte fattat något sådant beslut. Huvudmannen har således inte följt Skolinspektionens föreläggande i denna del.

Fortsatt brist avseende utvärdering av åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns fortsatta brister i skolans arbete med att utvärdera åtgärdsprogram. Även om huvudmannen, av allt att döma, följt Skolinspektionens föreläggande om att tillse att det fattas nya beslut om åtgärdsprogram eller om att avsluta åtgärdsprogram efter utvärdering, framgår att utvärderingar inte alltid genomförs enligt vad som framgår av åtgärdsprogrammen. Detta utgör en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att elever inte ges det stöd som skolan bedömer att eleverna är i behov av, vilket utgör en brist. Av utredningen framgår att skolan väljer att avsluta åtgärdsprogram när elever inte tar emot det stöd som skolan erbjuder trots att elevernas stödbehov, såvitt får förstås, kvarstår. Beslut om åtgärdsprogram ska baseras på skolans bedömning av elevens behov av särskilt stöd såsom de framkommer i utredningen av elevens stödbehov samt av genomförda utvärderingar. Detta innebär att om en elev väljer att inte ta emot det stöd som skolan bedömer att eleven är i behov av, behöver skolan fortsätta verka för att eleven ska ta emot stödet.

Fortsatt brist kring undervisning i särskild undervisningsgrupp utan stöd i åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det finns fortsatta brister vad gäller skolans beslut om särskild undervisningsgrupp samt att huvudmannen inte har följt myndighetens föreläggande i denna del. Det finns fortsatt elever som är föremål för särskilt stöd i form av varaktig undervisning i särskild undervisningsgrupp utan att det har utarbetats åtgärdsprogram för eleverna, vilket utgör en brist. Enligt Skolinspektionens bedömning kan undervisning i ett mindre sammanhang som pågår under längre tid än rent tillfälligt inte betraktas som en extra anpassning. Det är en särskild stödåtgärd som ska föregås av en utredning samt ett beslut om åtgärdsprogram.

Fortsatta brister kring beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det även finns fortsatta brister vad gäller skolans beslut om anpassad studiegång samt att huvudmannen inte fullt ut har följt myndighetens föreläggande i denna del. Det finns fortsatt exempel på att det i beslut om anpassad studiegång saknas tydliga uppgifter om vilka avvikelser som gjorts från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen, vilket utgör en fortsatt brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det utgör en brist att beslut om anpassad studiegång för elever i särskild undervisningsgrupp i tid och

innehåll inte har utformats utifrån en individuell bedömning av elevernas behov av särskilt stöd. I stället utformas den anpassade studiegången på samma sätt för alla elever i den särskilda undervisningsgruppen utifrån övergripande organisatoriska skäl, såsom bland annat bristande tillgång till lokaler för idrottsundervisning samt personals planeringsbehov. Det framgår även att det finns såväl elever som vårdnadshavare som önskat att eleverna gavs mer undervisningstid. Beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd som kan få stor betydelse för en elevs framtida skolgång och möjligheter, varför det är av största vikt att åtgärden anpassas efter varje elevs individuella behov och förutsättningar och inte görs mer ingripande än nödvändigt. Detta för att eleven så långt som möjligt ska få förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Beslut om distansundervisning

Skolinspektionen kan konstatera att huvudmannen följt Skolinspektionens föreläggande om att skolan ska upphöra att fatta beslut om att ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning så länge huvudmannen inte har ansökt och fått godkännande som utförare av sådan undervisning.

Skolplikt och rätt till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skyndsamt utreda orsakerna till elevers frånvaro

Huvudmannens har inkommit med en redogörelse över de elever som skolan bedömt haft en upprepad eller längre frånvaro under redovisningsperioden. Enligt listan bedöms totalt 58 elever ha problematisk skolfrånvaro, mellan 20 och 97 procent. Det finns även information om när vilket steg i huvudmannens rutin för utredning av frånvaro har genomförts eller inletts för varje elev. Skolan har genomfört steg 1 för 19 elever, steg 2 har inletts eller genomförts för 20 elever och steg 3 har genomförts eller pågår för sex elever. Det anges "ingen kartläggning" för en elev, "ej inlett" för tre elever, att det skett felaktig frånvarorapportering för två elever samt att det sker kontinuerlig uppföljning utifrån upprättat åtgärdsprogram för sex elever.

Huvudmannen har därtill inkommit med en sammanfattning kring den utredning av frånvaro som genomförts avseende de två elever där orsakerna till elevernas frånvaro inte hade utretts vid Skolinspektionens tidigare beslut. En av eleverna har slutat på skolan. Beträffande den andra eleven⁵ framgår att mentorn ringde vårdnadshavare och uppmärksammade denne om elevens frånvaro vecka 38 2025 enligt steg 1 i frånvarorutinen. En representant för elevhälsan uppger att det blev en positiv vändning efter

⁵ Elev 11

sommarlovet för eleven. Det framgår av utredningen att eleven hade 27 procents frånvaro under redovisningsperioden samt 43 procents frånvaro i februari 2026.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att skolan har samma kommundemensamma frånvarorutin som läsåret 2024/25, vilken innehåller fyra steg. Skolinspektionen har tagit del av rutinen och enligt denna innebär steg 1 att mentorn tar kontakt med elevens vårdnadshavare. Rektorn initierar därefter en utredning av orsakerna till elevens frånvaro i steg 2 och ansvarar för anmälan till huvudman. Elevansvarig lärare genomför steg 2 vid ett möte med elev och vårdnadshavare, varvid representant från elevhälsan kan delta. Läraren ansvarar sedan för att dokumentationen lämnas till elevhälsan. Eventuellt genomförs en utredning om särskilt stöd. Uppföljningsmöte bokas efter cirka fyra veckor för att följa upp genomförda insatser, och om frånvaron kvarstår anmäls ärendet till elevhälsoteamet som genomför steg 3. Om uppföljningen av steg 3 visar att beslutade insatser inte gett önskat resultat ansvarar rektorn för att anmälan till huvudman sker på nytt, steg 4, och beslut tas av verksamhetschef om att gå vidare med ytterligare åtgärder.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro startar vid steg 2, då elevens mentor kartlägger frånvaron tillsammans med eleven och elevens vårdnadshavare. Lärare uppger att de ibland är osäkra på vilket steg en elevs frånvaroutredning är på. Detta beror på att lärarna har en ständig kontakt med elev och vårdnadshavare utan att direkt följa trappan. Rektorn uppger att när steg 4 i frånvarorutinen är genomförd och en elevs frånvaro fortsätter, kan skolan ibland behöva göra en steg 2-kartläggning igen om det gått lång tid.

Vid intervju med lärare, elevhälsan och rektorn samt utifrån inkommen dokumentation framkommer att det finns flera elever⁶ som under, strax efter eller innan redovisningsperioden uppmärksammats ha en problematisk skolfrånvaro, men där en utredning om orsakerna till elevernas frånvaro enligt steg 2 i frånvarorutinen ännu inte inletts, fortfarande pågår eller nyligen har avslutats i mars 2026. I tre av fallen anger huvudmannen att en utredning enligt steg 2 inletts vecka 42 2025, men av intervjuer framgår att skolan inte startat en utredning i ett av fallen eftersom det enligt elevhälsan mer handlar om stödfrågor, att utredningen i ett annat fall ännu inte kommit elevhälsan tillhanda medan utredningen i ett tredje fall har avslutats våren 2026. I ett annat fall, där en utredning enligt steg 2 inte genomförts, uppger lärarna att skolan genom elevens mentor fått uppgifter om orsakerna till elevens frånvaro från elevens vårdnadshavare, som i sin tur har kontakt med extern aktör. Skolan har dock ingen samverkan med externa aktörer kring eleven.

⁶ Elev 34, 45, 63, 66, 72, 97 och 98

Vidta åtgärder för att öka en elevs närvaro i skolan

Huvudmannen har inkommit med en redovisning över vilka åtgärder och eventuella kompletterande utredningsåtgärder som har vidtagits för tre elever som tidigare bedömts ha en problematisk skolfrånvaro. En av eleverna har slutat på skolan.

För en av eleverna⁷ redovisar huvudmannen åtgärder som sattes in den 1 april 2025, men inga nya åtgärder under läsåret 2025/26. Lärarna berättar att eleven haft hög frånvaro under flera år, att steg 3 i frånvarorutinen gjordes den 1 april 2025 samt att skolan inte prövat några nya åtgärder för att öka elevens närvaro under läsåret 2025/26. Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärarna och elevhälsan framgår vidare att det finns omständigheter utanför skolan som påverkar elevens frånvaro, men enligt lärarna finns ingen samverkan med externa aktörer. En representant för elevhälsan uppger att elevhälsan inte varit involverad i någon uppföljning av elevens steg 3-utredning, men att lärarna har gjort en sådan. Rektorn kan dock inte se i systemen att det har skett. En representant för elevhälsan uppger vidare att skolan inte har startat en utredning om elevens behov av särskilt stöd.

Beträffande en annan av eleverna⁸ framgår av huvudmannens redovisning samt av intervjuer att eleven haft god närvaro under höstterminen 2025, men att frånvaron ökat från december 2025. En ny steg 2-utredning hade dock ännu inte genomförts i mars 2026.

Anmälan till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts

Huvudmannen redovisar att skolan under redovisningsperioden har anmält att skolan inlett en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro i åtta fall, enligt steg 2 i huvudmannens gemensamma frånvarorutin. Av skolans lista över de elever som skolan bedömer har upprepad eller längre frånvaro framgår ytterligare 14 elever där skolan har inlett eller genomfört steg 2, men där anmälan inte gjorts till huvudmannen.

En representant för elevhälsan uppger att skolan av administrativa skäl inte kan skicka anmälan till huvudmannen förrän utredningen enligt steg 2 är klar, och att anmälan således inte kan göras när utredningen inleds. En representant för elevhälsan uppger vidare att representanten inte vet vilket stöd huvudmannen ger kring elevens frånvaro när huvudmannen har fått in en anmälan om en elevs frånvaro.

Rektorn uppger att skolan gör anmälan till huvudmannen både när en elevs frånvaroutredning inleds, steg 2, och vid sista steget i trappan, steg 4, men att rutinen inte har följts så bra. Rektorn upplever även att huvudmannen

⁷ Elev 9

⁸ Elev 10

inte har visat så stort intresse för frånvaron på skolan. På frågan vad huvudmannen gör när skolan har gjort en anmälan vid steg 4 förklarar rektorn att kommunens skolsociala team, som bland annat arbetar med elevers frånvaro, inte är kopplat till Vibackeskolan, eftersom området inte bedöms vara det med störst behov. Rektorn uppger att stödet från huvudmannen aldrig känns helt tillräckligt, men samtidigt är det oklart vad huvudmannen mer skulle kunna göra. Huvudmannen stöttar i samverkan med externa aktörer, och rektorn upplever att samarbetet med externa aktörer har förbättrats något detta läsår.

Frånvaroregistrering för elever i särskild undervisningsgrupp

Flera lärare uppger att frånvarorapporteringen inte stämmer när elever har undervisning i särskild undervisningsgrupp. Lärare beskriver att de gör på olika sätt när det gäller att registrera närvaro för dessa elever samt att elever registreras som frånvarande när de befinner sig i särskild undervisningsgrupp. Detta gäller i vart fall åtta elever enligt lärare och två elever enligt huvudmannens redovisning. Av dokumentation framgår exempelvis att en elev enligt frånvaroregistreringen har omkring 60 procents frånvaro i början av vårterminen 2026, trots att eleven enligt lärarna har god närvaro. Rektorn beskriver hur frånvaroregistreringen för elever i särskild undervisningsgrupp ska gå till, men anger att systemet inte är helt vattentätt och att rektorn behöver se över hur lärarna registrerar närvaro och frånvaro för dessa elever. Rektor bedömer dock att ett eventuellt mörkertal för frånvarande elever är litet.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska rektorn, om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande.

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen ska rektorn, om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anordnas för utbildningen i grundskolan, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

I förarbetena framhålls att en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro alltid måste baseras på elevens hela situation. En elevs omfattande frånvaro beror ofta på en komplex situation med olika slags problem som kan röra både hem och skola. Många av orsakerna kan vara skolrelaterade och kräva åtgärder i skolan. Samtidigt kan hemförhållandena vara svåra och i vissa fall

förekommer det att vårdnadshavaren inte bidrar till, eller på grund av sociala orsaker inte har möjlighet, att se till att eleven går till skolan. Det förekommer också att organisatoriska faktorer är orsaken till en elevs långvariga frånvaro. Exempel på detta kan vara brister i frånvarorapporteringen, låg grad av lärarkontakt, håltimmar, lärarbyten, brister i lärmiljön eller otydlig ansvarsfördelning bland vuxna i skolan. Det kan även finnas fall där vårdnadshavare medvetet håller barn från skolan, exempelvis vid en utlandsresa där eleven inte har beviljats ledighet eller på grund av psykisk ohälsa. I vissa extrema fall kan det vara fråga om hedersförtryck och att barnet blivit bortfört från landet (prop. 2017/18:182 s. 58).

Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. Det kan i vissa fall räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande läroendmiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilda eleven. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster (prop. 2017/18:182 s. 59 f).

I förarbetena förutsätts att utredningen av orsakerna till en elevs frånvaro samt de åtgärder som vidtas med anledning av resultatet av utredningen dokumenteras (prop. 2017/18:182 s. 62).

I 7 kap. 21 § skollagen anges att hemkommunen i fråga som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov ska samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen följer att huvudmannen ska se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång.

I förarbetena framhålls att huvudmannen har ett kontinuerligt ansvar för att se över sin resursfördelning så att skolan ges möjlighet att sätta in de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fullgöra sin skolplikt (prop. 2017/18:182 s. 63).

Enligt 7 kap. 23 § skollagen har en elevs hemkommun möjlighet att förelägga elevens vårdnadshavare att tillse att eleven fullgör sin skolgång.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns fortsatta brister i skolans arbete med elevfrånvaro. Sammantaget ser Skolinspektionen allvarligt på de

fortsatta bristerna och bedömer att bristerna har pågått under en längre tid. Skolinspektionen bedömer vidare att Sundsvalls kommun inte följt Skolinspektionens förelägganden på området.

Fortsatta brister i arbetet med att skyndsamt utreda orsakerna till elevers frånvaro samt i att vidta åtgärder för att öka elevers närvaro

Skolinspektionen konstaterar att utredningen visar att skolan i flera fall inte startat en utredning av orsakerna till elevers frånvaro samt att utredningar i flera fall startats flera månader efter det att elevernas frånvaro uppmärksammats. Detta gäller dels elever som Skolinspektionen i tidigare beslut förelagt om ska utredas, dels elever som uppmärksammats ha en problematisk frånvaro under läsåret 2025/26. Skolinspektionen bedömer vidare att det inte kan anses obehövt att initiera en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro när frånvaron initialt bedöms bero på stödfrågor eller när vårdnadshavare lämnat uppgifter från externa aktörer. Att utredningar om orsakerna till elevers frånvaro inte inleds samt inte genomförs tillräckligt skyndsamt utgör brister.

Det framgår vidare att den utredning som genomförts beträffande merparten av eleverna, en utredning enligt steg 2 i huvudmannens frånvarorutin, vanligen inte involverar elevhälsan, vilket utgör ytterligare en brist. Elevhälsan involveras först i en utredning enligt steg 3, vilken enbart aktualiserats för sex av de 58 elever som uppmärksammats ha en problematisk frånvaro under redovisningsperioden.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns fortsatta brister vad gäller skyldigheten att vidta åtgärder för att vända elevers frånvaro till närvaro. Trots att huvudmannen förelagts om att vidta åtgärder för att öka specifika elevers närvaro i skolan, har inga nya insatser vidtagits under läsåret 2025/26 trots att elevernas frånvaro fortgått eller återkommit. Det framgår vidare att en utredning om särskilt stöd inte startats kring en av eleverna, som haft hög frånvaro under flera år, vilket är ytterligare en brist. Hög frånvaro under längre tid medför i Skolinspektionens mening en utredningsskyldighet kring elevens stödbehov. Detta gäller oaktat om eleven når målen för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att utredningen visar att skolenheten saknar fungerande rutiner för att utreda orsakerna till samt vidta åtgärder vid elevfrånvaro. Av utredningen framgår visserligen att det finns en frånvarorutin, men att rutinen inte följs. Det framgår vidare att elever med frånvaro sällan kommer längre än till steg 2 i frånvarorutinen. De åtgärder som vidtas efter en steg 2-utredning följs sedan inte upp under lång tid och inga nya åtgärder sätts in, trots att elevernas närvaro inte ökar.

Skolinspektionen vill framhålla att författningarna ställer höga krav på skolors arbete med elevfrånvaro. Även om en utredning i vissa fall i ett

initialt skede kan göras översiktligt, behöver arbetet med att utreda och vidta åtgärder för att öka elevens närvaro fortgå om de åtgärder som vidtas efter den inledande utredningen inte ökar elevens närvaro i skolan. Detta innebär att skolan och huvudmannen kan behöva utvidga utredningen till att omfatta elevens hela situation, såväl inom som utanför skolan. Utredningen behöver även hållas uppdaterad, vilket innebär att utredningen skyndsamt behöver kompletteras om det framkommer nya omständigheter som kan påverka elevens frånvaro. De åtgärder som vidtas behöver vara förankrade i de behov som framkommer i utredningen samt löpande följas upp, utvärderas och revideras om elevens närvaro inte ökar.

Fortsatta brister i att anmäla elevers frånvaro till huvudmannen, samt i Sundsvalls kommuns skyldighet att tillse att elever fullgör sin skolgång

Skolinspektionen bedömer att det finns fortsatta brister i skyldigheten att anmäla till huvudmannen när en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro har inletts. Av utredningen framgår att skolans rutiner för att skapa förutsättningar för dessa anmälningar brister samt att anmälningar inte alltid görs till huvudmannen när en utredning inleds.

Skolinspektionen bedömer vidare att Sundsvalls kommun brister i sitt ansvar som huvudman och hemkommun. Rektorn upplever stödet från huvudmannen som otillräckligt, och varken elevhälsan eller rektorn kan redogöra för vad huvudmannen gör efter inkommen anmälan om att en frånvaroutredning har inletts. Rektorn anger visserligen att huvudmannen stöttar i samverkan med externa aktörer, men det framgår samtidigt att samverkan med externa aktörer eller andra åtgärder utanför skolan inte kommit till stånd beträffande en elev där Skolinspektionen i tidigare beslut förelagt huvudmannen att vidta åtgärder för att öka elevens närvaro i skolan, trots att det finns omständigheter utanför skolan som påverkar elevens frånvaro. Huvudmannen har heller inte vidtagit några andra åtgärder kring eleven under läsåret 2025/26.

Sundsvalls kommun har, i egenskap av såväl huvudman som hemkommun, det yttersta ansvaret för att elever fullgör sin skolgång. Detta innebär en skyldighet att kontinuerligt följa upp och stötta skolor i arbetet med elevfrånvaro. Sundsvalls kommun har även, i egenskap av hemkommun, en skyldighet att tillse att nödvändig samverkan med externa aktörer kommer till stånd samt en möjlighet att förelägga elevers vårdnadshavare att tillse att elever fullgör sin skolgång. Detta innebär att om en elevs frånvaro påverkas av faktorer utanför skolan – såsom elevens hälsotillstånd, hemsituation eller att vårdnadshavarna brister i sin skolpliktsskyldighet – ska Sundsvalls kommun tillse att dessa omständigheter kan utredas samt att åtgärder vidtas utifrån vad utredningen visar.

Det finns brister i skolans frånvarorapportering

Av utredningen framkommer att elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp inte registreras som närvarande eller frånvarande enligt deras faktiska närvaro i skolan. Detta innebär att skolan inte kan fullgöra sitt ansvar att samma dag meddela en elevs vårdnadshavare att eleven har varit frånvarande utan giltigt skäl, vilket är en brist. Systemet medför även en risk för att skolan inte i tid uppmärksammar att elever i särskild undervisningsgrupp har upprepad eller längre frånvaro, samt en risk för att skolan inte uppfyller sitt tillsynsansvar i de fall där det är oklart om en elev befinner sig i skolan eller inte.

Undervisning i ämnet idrott och hälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att skolans idrottshall inte räcker till för undervisningen i ämnet idrott och hälsa. En lärare uppger att det är cirka 750 elever på skolan och att skolan har en idrottshall att förfoga över, som dock avgränsas med en vikvägg. Idrottsläraren uppger att de inte får plats i idrottshallen med all lektionstid på högstadiet, så skolan har för varje klass schemalagt trettio minuter per vecka i ett klassrum för teoretiska moment och ibland tar de promenader med eleverna under denna tid. Idrottsläraren beskriver även att idrottslärarna bara har tio minuter mellan varje lektion, vilket begränsar organiseringen och förberedelsen av hallen inför lektionerna. Rektorn uppger att det inte är möjligt att genomföra fler pass i idrottshallen eftersom den är fullbokad hela veckans skoldagar. Det är en lokalfråga som skolledningen driver hårt.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i skolförfattningarna och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Av 2 kap. 35 § skollagen framgår att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

I Lgr 22, avsnitt 5.4, kursplanen för ämnet idrott och hälsa, anges att undervisningen ska syfta till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Undervisningen ska utformas så att alla elever kontinuerligt kan delta i undervisningens aktiviteter samt ge förutsättningar att kunna delta i andra rörelseaktiviteter i skolan. I undervisningen ska eleverna få möta olika slags

aktiviteter i varierande miljöer och sammanhang. Vidare ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att vistas utomhus och i naturen under olika årstider samt utveckla förståelse för värdet av ett aktivt friluftsliv. Vidare utgör simning en del av ämnets centrala innehåll.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller tillgången till lokaler och utrustning i ämnet idrott och hälsa.

Skolinspektionen konstaterar att undervisningen, det vill säga alla aktiviteter under schemalagd undervisningstid, ska planeras och utgå från ämnets syfte och centrala innehåll, samt att ansvarig lärare ansvarar för att undervisningen följer kursplanen (jmf. 2 kap. 15 § skollagen). Av utredningen framkommer att skolans tillgång till lokaler för idrottsundervisning inte räcker till för samtliga klassers schemalagda undervisningstid. Med anledning av detta har samtliga klasser i årskurs 7–9 trettio minuter teoretiska moment per vecka, eller så nyttjas tiden till promenader. Det framgår även att vissa elever – som framgår under avsnittet om anpassad studiegång – inte erhåller någon idrottsundervisning alls av samma skäl. Skolinspektionen bedömer att det inte är förenligt med författningarnas krav att tillgången till lokaler begränsar innehållet i undervisningen. Skolinspektionen bedömer vidare att tid som är avsedd för undervisning i idrott och hälsa inte regelmässigt kan användas för promenader med hänvisning till bristande tillgång till lokaler. För att promenader ska kunna anses utgöra en del av kursplanen för ämnet idrott och hälsa krävs att promenaderna har ett ändamål som är förenligt med ämnets syfte och centrala innehåll, vilket inte har framkommit i aktuellt fall.

Skolinspektionen vill dock framhålla att ovanstående inte innebär att all undervisningstid i ämnet idrott och hälsa ska förläggas i en särskild idrottshall. Tvärtom innehåller kursplanen i idrott och hälsa centralt innehåll som förutsätter att undervisningen bedrivs utomhus eller med tillgång till anläggning för simning. Ansvarig lärare behöver dock under all schemalagd undervisningstid ges sådan tillgång till lokaler och utrustning att läraren kan planera för aktiviteter utifrån ämnets syfte och centrala innehåll.

Huvudmannen har en skyldighet att se till att lärarna har tillgång till de lokaler och den utrustning som krävs för att bedriva undervisning i respektive ämne utifrån ämnets syfte och centrala innehåll, samt att samtliga elever ges undervisning i ämnet. De konstaterade bristerna innebär att eleverna inte får den undervisning de har rätt till samt att vissa elever inte ges undervisning i ämnet alls, vilket leder till att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Det finns därför skäl att förelägga Sundsvalls kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen).

Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för elever att nå målen för utbildningen. Bedömningen görs mot bakgrund av att det rör sig om omfattande brister som påverkar ett stort antal elever på skolan. Tillsynen visar att det föreligger brister i skolans arbete med att säkerställa att stödinsatser genomförs, följs upp och utvärderas i enlighet med gällande bestämmelser. Bristerna medför att flera elever vid Vibackeskolan inte får eller riskerar att inte få det stöd som de har behov av och rätt till, vilket är avgörande för elevernas måluppfyllelse. Det föreligger även brister kring utredningar och åtgärder vid elevers frånvaro, och Sundsvalls kommun brister i sitt ansvar som huvudman och hemkommun för elever med frånvaro. Det är grundläggande att skolan, huvudmannen och hemkommunen agerar för att motverka frånvaro eftersom upprepade eller längre frånvaro innebär att elever inte får den utbildning som de har rätt till. Därtill finns det brister vad gäller undervisningen i ämnet idrott och hälsa som medför att eleverna inte får den undervisning de har rätt till, samt att vissa elevgrupper inte ges undervisning i ämnet alls. Bristerna avseende särskilt stöd och frånvaro har pågått under en längre tid, då flera av bristerna konstaterades redan i beslut den 12 september 2025. Huvudmannen har emellertid i flera delar inte följt Skolinspektionens förelägganden om att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att bristerna sammantagna är sådana att de allvarligt rubbar förutsättningarna för verksamheten och att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt

bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 3 000 000 kronor.

På Skolinspektionens vägnar

X Agneta Broberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Broberg

Utredare Malin Tornberg har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Kajsa Wennberg, jurist Ellen Kalman och jurist Caroline Rönnegård medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Ange kontorsadressen, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektionen att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.